

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Ческідова І.О.,

здобувач вищої освіти академічної групи Ф5/1

Миколаївський національний аграрний університет

Недостатній рівень фінансового забезпечення соціальних гарантій в Україні може провокувати недовіру населення до держави. Без високого рівня соціальних гарантій стає неможливим підвищення рівня економіки, формування суспільної стабільності, а також досягнення рівноваги між верствами населення.

Дослідженням питання фінансового забезпечення соціальних гарантій займалися такі науковці, як: О. Василик, О. Кириленко, Т. Мальчук, В. Парето.

Згідно з Законом України «Про державні соціальні стандарти та гарантії», державні соціальні гарантії – встановлені законами мінімальні розміри оплати праці, доходів громадян, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги, встановлені законами пільги, розміри інших видів соціальних виплат, встановлені законами та іншими нормативно-правовими актами, які забезпечують рівень життя, не нижче від прожиткового мінімуму [1].

Відповідно до на ст. 46 Конституції України, громадяни мають право на достатній рівень життя, тобто соціальні виплати повинні забезпечувати таких рівень життя, який буде не менше за прожитковий мінімум.

Розглянемо більш детально динаміку зміни прожиткового мінімуму за окремими категоріями встановленого на 1 січня 2018-2022 років (табл.1).

Таблиця 1 Прожитковий мінімум в Україні 2018-2022 рр., грн

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Прожитковий мінімум (загальний показник)	1700	1853	2027	2189	2393
Діти до 6 років	1492	1626	1779	1921	2100
Діти від 6 до 18 років	1860	2027	2218	2395	2618
Працездатні особи	1762	1921	2102	2270	2481
Особи, що втратили працездатність	1373	1497	1638	1769	1934

Джерело: сформовано автором на підставі матеріалів [2, 3]

Таким чином, можна зазначити, що прожитковий мінімум має тенденцію до підвищення. Так, з 2018 р. до 2022 р. прожитковий мінімум в Україні зріс в середньому на 40,8 відсотків. Викликано таке зростання переважно шляхом збільшення цін на продукти, які входять до споживчого кошику України.

Зростання прожиткового мінімуму має прямий вплив на підвищення деяких видів соціальних виплат, які розраховуються шляхом даного показника. Також зростання впливає й на підвищення рівня мінімальної заробітної плати.

Для наочності відобразимо зміну рівня мінімальної пенсії за віком та мінімальної заробітної плати за допомогою графіку (рис. 1).

Рисунок 1 – Динаміка зміни рівня мінімальної пенсії за віком та мінімальної заробітної плати

Джерело: сформовано автором на підставі матеріалів [3]

Можна зазначити, що розмір мінімальної заробітної плати в Україні з 2018 р. збільшився на 2777 грн, а мінімальної пенсії за віком – на 561 грн.

Основним джерелом забезпечення соціальних гарантій в Україні виступає держава, оскільки саме вона встановлює мінімальні розміри виплат та за допомогою податків забезпечує доступ громадян до певних благ. Проте, станом на сьогодні, державні соціальні гарантії здатні лише підтримувати необхідний мінімум, а не забезпечувати повною мірою соціальні потреби населення. Таким чином, система фінансового забезпечення соціальних гарантій в Україні потребує вдосконалення, серед основних напрямів якого можна зазначити такі [4]:

- перегляд змісту мінімального прожиткового мінімуму, продовольчих та непродовольчих товарів, які впливають на становлення даного показника;
- формування системи індикаторів забезпечення державних соціальних гарантій;
- посилення контролю у сфері трудових відносин;
- впровадження методики, за якою можливим буде узгодження розміру мінімального прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати з іншими соціальними стандартами.

Таким чином, можемо зазначити, що для сталого розвитку економіки рівень державного забезпечення соціальних гарантій відіграє досить важливу роль. В Україні прослідковується стійка тенденція до підвищення розміру прожиткового мінімуму, та, як наслідок, підвищення інших виплат, залежних від даного показника. Проте система фінансового забезпечення соціальних гарантій потребує вдосконалення, оскільки її рівень на сьогодні є недостатнім для забезпечення потреб населення.

Література:

1. Про державні соціальні стандарти та гарантії : Закон України від 05.10.2000 № 2017-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text> дата звернення: 28.03.22).
2. Про прожитковий мінімум : Закон України 15.07.1999 № 966-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14#Text> дата звернення: 28.03.22).
3. Укрінформ – мультимедійна платформа іномовлення України : веб-сайт. URL : <https://www.ukrinform.ua> (дата звернення: 28.03.22)
4. Вергун А. М., Побережець В. С. Фінансове забезпечення соціальних гарантій населення в Україні. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. № 5. С. 118-123.

*Науковий керівник – Лункіна Т. І.,
д-р екон. наук, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв*

ФІНАНСОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ

*Гончар Є. А.,
здобувач вищої освіти академічної групи Ф2/1
Миколаївський національний аграрний університет*

Фінансовий ринок – це економічна система, яка являє собою сукупність економічних відносин та інститутів, пов'язаних з перерозподілом капіталу [1].

Стан фінансового ринку України можна вважати мінливим та нестабільним, адже є недосконалим при функціонуванні фінансового посередництва.

Фінансова криза, спричинена епідемією, різкою мінливістю курсів валют впливають на фінансові ринки світу. Наслідки минулих років показують, що навіть держави з розвинутою банківською системою зазнали вагомих негативних підсумків у зв'язку з нинішніми подіями. Негативно також впливають на фінансовий ринок такі фактори: фінансова культура та грамотність соціуму, низька депозитна активність, високий рівень неповернення кредитів, викликані недовірою до банківських установ та необ'єктивним розвитком до нових інструментів та товарів на ринку фінансових служб.

Особливо розвинутою та результативною складовою фінансового ринку України є торгові банківські установи та страхові організації. Вони зумовлюють утворення значної частки фінансових джерел [2].

Проте, на сьогодні банківська сфера відрізняється негативним впливом наступних факторів:

- політична та фінансова малостійкість;
- зменшення мобільності банківських активів;